

KURYER LITEWSKI

W WILNIE DNIA 3 CZERWCA V. S. 1814. ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

S. Petersburg dnia 21go Maja v. s.

Radośny dzień Imienin Jego Cesarskiej Wysokości Cesarzowicza i Wielkiego Xięcia Konstantyna Pawłowicza obchodzony był w tej Stolicy z tą uroczystością, iaka należy Bratu Wielkiego Naszego Monarchy, równie przez swój Ród Wysoki, iako i przez osobiste swoje przymioty mającemu prawo do poszanowania i przywiązania Rossyjskich Poddanych. W przydwornym Kościele odprawione było nabożeństwo w przytomności Najjaśniejszey Cesarzowey Maryi Teodorówny i Jey Cesarskiej Wysokości Wielkiej Xiężny Anny Pawłowny, tudzież licznego Zgromadzenia znakomitych osób. Wieczorem całe miasto było illuminowane. — Uroczystość ta tym była świetniejsza, iż dzień ten przypominał nam Bohatyrę, który już pierwý, towarzysząc Wielkiemu Suworowu, okrył się nieśmiertelną chwałą, i dziś w tej szczęśliwie ukończoney, na zbawienie rodu ludzkiego, woynie, dzielił wspólnie ze Wspaniałym Bratem swoim bohaterskie czyny, a ponosząc wraz z prostemi żołnierzami wszystkie trudy woienne, dając z siebie przykład męstwa i wytrwałości, i do dawnych laurów przydając nowe, podawał uwielbieniu naszemu imię, którego zwycięski odgłos grzmiał pod *Kulmem*, pod *Lipskiem*, i pod murami *Paryża* — że nakoniec oddawaliśmy hold Wspaniałemu Zwycięzcy, który w samey Stolicy Francyi wzbudził ku sobie podziwienie i wdzięczność zwyciężonych, a teraz powraca z naydroższym dowodem szacunku Monarchy i Ojczyzny ku Jego Wysokim czynom, ozdobiony zwyciężkim mieczem, i tym woennym orderem, na który żaden wojownik bez nayżywszego zapalu serca spóyrzeć nie może. (z *Inw. Ros.*)

Wilno dnia 2go Czerwca.

OGŁOSZENIA RZĄDOWE

Od Wileńskiego Gubernskiego Rządu w skutek Ukazu Rządzącego Senatu dnia 18go Marca t. r. za N. 2,014 według przepisu J. W. Ministra Finansów Senatora i Kawalera *Dymitra Alexandrowicza Guriewa* nastąpionego, czyni się wiadomo niniejszém: że iako postanowiony według Naywyższego Manifestu dnia 11go Lutego 1812 roku herbowy, na wexle, obligi i inne wszystkie gatunki aktów, papier, przygotowany i rozesłany już dla przedaży po Guberniach w dostatecznéj ilości z nowemi stemplami oznaczającymi cenę i dostojność iego, według ostatniego rozrządzenia, a zatém, iako się nie przewiduje żadna najmniejsza potrzeba, aby przedstawiany od osób partykularnych papier iedney ceny zamieniać na drugą przez nadpisy; tedy z tego powodu od dnia dzisiejszego we wszystkich miejscach Prusudstwa prózby, obligi i w ogólności wszystkie na nowo sporządzające się Akta nie inaczej powinny być pisane i przyymowane, iak tylko na papierze tego stempla, który według nowego rozporządzenia o herbowym papierze każdemu rodzajowi spraw iest przyzwolony; o czém dla wiadomości mieszkańców czyni się niniejsza publikacya. — Dnia 27go Maja 1814 roku.

Sowietnik *Machwitz.*

Od Litewsko-Wileńskiego Gubernskiego Rządu

Rządzący Senat w Ukazie swoim dnia 11go Marca t. r. objaśniając ustawę Rady Państwa względem odstanowienia appellacyi do Rządzącego Senatu za skargami, które nie mogły być podane w terminie prawnym z powodu zatrudnień i przecięcia pocztowego biegu, po wtargnieniu nieprzyaciela, którą to ustawą postanowiono przywiesić do skutku następnie środki: 1) w Guberniach zajętych przez nieprzyaciela, skąd miejsca Sądownicze były wyprowadzone, całego tego czasu, dopóki nie ustanowi się w nich należyty porządek, i miejsca Sądowe nie zostaną odkryte, w appellacyach nikomu i w żadney sprawie nie rachować w przepuszczenie terminu. — 2) Z powodu wexłów, skryptów pożyczki, i tym podobnych obligów, równie iak i zastaw, nie poczytywać nikomu za winę, ieżeli te akta nie mogłyby być w swoim czasie obawione albo protestowane. 3) Równym sposobem niepoczytywać za winę tym, kto nie mógł na terminie zrobić podług obligów wypłaty, albo według zastaw wykupna, a zatém i postanowionych, za nieuiszczenie *Rekambii*, i tym podobnych kar pieniężnych, oprócz ukaznych procentów, nie pozyskiwać. 4) Dłużników bankowych pod zastawę nieruchomego majątku leżącego w tych Guberniach, które były zajęte przez nieprzyaciela, niepoddawać opłacie pen, albo kar pieniężnych za nie wniesienie należnych summ, albo procentów, od czasu iak miejsca Sądownicze przed nayściem nieprzyaciela były z tych Gubernii wyprowadzone. 5) Aby zaś i pozaprowadzeniu w tych wszystkich Guberniach porządku, wszyscy mający sprawy mogli się przygotować do potrzebnych rozporządzeń dla wypełnienia przepisów prawa tak względem appellacyi, iako też względem interessów długowych, dadź im na to terminu 3. miesiące od dnia obawienia terazniejszey ustawy; — A chociaż dla powszechnego wypełnienia i opublikowania o tém, kopie takowego Ukazu rozesłane po całej tuteyszey Gubernii do miejsc Prusudstwiennych i Policji, iednakże iako na podanie appellacyinych próz nie zostaje już więcej czasu nad ieden miesiąc, tedy Obywatele mający potrzebę podawać do Senatu podług wyżey wspomnionego Ukazu, skargi appellacyjne, powinni dopełnić tego iak można nayrychley, albowiem przepuściwszy czas na to dozwolony, sami już sobie będą musieli przypisywać w tém winę. — Dnia 27go Maja 1814 roku.

Sowietnik *Machwitz.*

Od Wileńskiego Gubernskiego Rządu czyni się wiadomo, że w *Mitawskiej Izbie Skarbowey* będą się odbywały targi na oddanie w sześciu-letnią dzierżawę leżących w Gubernii Kurlandzkiej wakujących majątków, podług tych samych kontraktów, podług iakich i wszystkie tameczne Skarbowe majątki zarządzać się zwykły, z ubezpieczeniem ochronienia majątku i niezawodney opłaty przez zakład summy albo nieruchomości majątku w proporcji dwurocznego dochodu, z tém, ażeby życzący sobie wziąć w dzierżawę pomienione majątki chcieli się stawić dla targów z prawnymi zakładami do *Mitawskiej Izby Skarbowey*, na termina 9go i 11go dnia następującego mie-

siąca Czerwca; iakie zaś mianowicie oddają się w dzierżawę majątki, przyłącza się tu ich lista. Dnia 26go Maja 1814 roku.

Sowietnik *Machwitz*.

Kazienne w Kurlandzkiej Gubernii Dobra oddające się w 6cioletnią Dzierżawę z publicznego targu. — W *Zelburgskim Oberhauptmanstwie*. 1) Myza Windehain. 2) Małe Muize. — W *Oldingenskim Oberhauptmanstwie*: 3) *Erb-Princenhof*. 4) Lewzern. 5) Warenhaf. 6) Gros Cecern. 7) Klein Cecern. 8) Gasau. 9) Wagenhof 10) Ranken. 11) Rothof. 12) Usmaytel — W *Mitawskim Oberhauptmanstwie*: 13) Grantel. 14) Mittelhof. 15) Udzen. 16) Doblent. 17) Neizelau. 18) Gros Frydryschof. 19) Draken i Ranken. 20) Elerhof i Sztelneyhof. — W *Tukkuńskim Oberhauptmanstwie*. 21) Myzy Anhern i Ugenzen. 22) Rawe. 23) Szmarden. 24) Ekhof. 25) Talzen. 26) Oszelen.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

FRANCYA.

Gazety Wiedeńskie zawierają:

z Paryża 19go Maja. Wyrokiem Króla dnia 16go Maja Ministerjum Jeneralney Policyi połączone zostało z Prefekturą Policyi Paryskiej, pod tytułem: *Dyrekcya Jeneralney Policyi Królestwa*. Jeneralny Dyrektor Policyi łączy w sobie prawa i przywileje Ministra Policyi i Prefekta Policyi Paryskiej. Prefekci i Podprefekci w Departamentach, do dalszego rozrządzenia, sprawować będą. Urząd Dyrektorów Policyi, i odnosić się do Jeneralnego Dyrektora Królestwa.

Z powodu mianowania przez Króla Hrabiego *Artezji* na Urząd Jeneralnego Putkownika wszystkich gwardyi narodowych, Minister Spraw wewnętrznych i Minister wojny wydali do tychże gwardyi odezwę pod dnem 15tym Maja, w której między innymi czytamy: „Czas przeminął, w którym okrutny i we wszystkich swoich czynach Rząd wiarołomny, przez mienawisne podstępny zachęcał Obywateli do formowania batalionów, które tylko do posługi bezpieczeństwa wewnątrz służyć miały, a które potem porywiając z łona miast i wiosek, pomnażał nimi masy swego wojska, na które, daleko od ogłoszonych z obrony naszych granic, wszystkie klęski i nędze wywierają swą siłę. Ta barbarzyńska polityka upadła wraz z tym szkodliwym duchem, który sam tylko był zdolny trzymać się iey prawideł. Gwardye narodowe odtąd, stosownie do prawdziwego celu swojego, będą wewnątrz ozdoba Królestwa i rekoymią publiczney spokojności. Same nawet liniowe wojska J. K. Mości cieszyć się będą tym pokojem, którego przez tak wiele lat, chlubnych dla swego męstwa, kosztować nie mogły.”

Dnia 15go Maja nowi Ministrowie Stanu wykonali przysięgę przed Królem; po czém zgromadzili się na radę, na której Król prezydował. — Dnia 16go Xiążę *Berthier*, iako Kapitan gwardyi czyniący służbę, podał rękę Królowi schodzącemu ze wschodów swego Pałacu do Kaplicy.

Też Gazety umieściły list Hrabiego *Dumuy* do Hrabiego *Dupont* z *Murselii*, dnia 1go Maja pisany: „Wśród radości, która napelnia całą Francją, mieszkańcy *Marselii* chcieli ten moment oznaczyć uczynkiem ludzkości, otwierając drzwi więzienia wielu nieszczęśliwym, którym tyrania wydarła widok światła. Zagrzebane w ciemnicach w zamku *If* ofiary otrzymały wolność: ale znajdując się tam jeszcze cień pokrzywdzony, który wzywa zemsty: są to śmiertelne zwłoki nieszczęśliwego *Klebera*. — Wiesz Jenerale, jak te szczątki bohatera przywiezione tu z *Egiptu*, mogą mieć prawo do *Panteonu*, niegodnym sposobem wrzucione i zostawione były w przybytku zbrodni. Teraz jest czas poprawić nieślusność władzy, która swoje ofiary aż za granice grobu ścigała. — Rząd terazniejszy nie zechce zostawić potomności wypłacenie długu winnego cieniem *Rycerza*; albowiem obojętność w tym względzie zdawałaby się zgadzać i potwierdzać dzieło podłej zawiści. — Te myśli natchnęła w mo-

ie serce pamięć Officera, którego znał w armii *Sambry* i *Mozy*, i pod którym służyłem w *Egypcie*, na tym ostatnim teatrze jego sławy. Sądzę byż z tym moim obowiązkiem upomnieć się o oddanie czci powinney zwłokom tego męża, które się tak blisko mnie znajdują, i tak niegodnym sposobem oddane niepamięci i niesławie. Proszę przyjąć” &c.

(Podpisano) *Dumuy*.

z Paryża 21go Maja:

Pomiędzy Deputowanemi z Ciała Prawodawczego do przerobienia projektu nowej Konstytucyi od Króla wyznaczonemi, znajduje się Pan *Lainé*, i Wice Prezydent *Felix Faulcon*. Kommissya ta miała już swoje pierwsze posiedzenie. Miejsce Pana *Lainé*, który przybył z *Bordeaux*, jako Prefekta *Girondy*, zastępuje dawniejszy Prefekt *Baron Bruslé*.

Król postanowił, iż wartość srebrnych medalow, które zwykle przy wstąpieniu na tron między pospólstwo rzucały, to razą na pieniądze wyrachowana, i do szpitalow wojennych dla lepszego opatrzenia ranionych i chorych wyplaconą będzie. — Równie jak Departament *Sekwany* postanowił zebrać w pożyczkę pięciu milionow, tak też Departament *Sekwany* i *Oazy* na utrzymanie wojsk Sprzymierzonych rozpiął pożyczkę półtora miliona frankow.

Donoszą z Frankfortu pod dnem 23 Maja, że podług listow prywatnych z Paryża zawarcie pokoju jest wcale bliskie. Z powodu oświadczoney głośno niechęci całego narodu przeciwko terazniyszemu Senatowi, spodziewają się, iż część tylko jego wchodzić ma do nowego Senatu, mającego się mianować przez Króla. Liczba jego członkow, jak słyhać, nie ma przenosić 200 osob. Podług gazety *Kaselskiej* już od 15 do 20tu terazniyszich Senatorow, przewidując zapewne nastąpić mogące wyłączenie, złożyło swoje urzędy, mianowicie *Fouché*, *Sieyes*, *Cambaceres* &c.

W Paryżu, licząc w to członkow Familii Królewskiej, znajduje się teraz 31 wysokich osob, częścią Panujących Monarchow, częścią blisko z nimi spokrewnionych Xiążąt. Jak ogromne summy pieniędzy codziennie z tego źródła w bieg przechodzić muszą, jak jest wielka teraz cyrkulacya gotowizny w Paryżu, łatwo sobie wystawić. Twierdzą, że same Dwory Monarchow i Xiążąt wydają codziennie 1,200,000 Frankow. Właściciele domow, Restauratorowie, cała klasa przemysłowa i Teatra większą część tych summ zabierają. Jedna reprezentacya Opery *Oedipa* przyniosła 12,000 frankow, a cały przychod Teatru Opery w miesiącu Kwietniu, 95,000, Teatru narodowego 76,000 frankow wynosił. (z *Gaz. Berl.*)

PRUSSY

Z *Magdeburga* 25go Maja. Nakoniec po 7miu nieszczęsnych latach, przez które to miasto ięczało pod iarzmem despotyzmu, zaiśniał dzień wybawienia. Dnia wczorayszego nastąpiło uroczyste wejście wojsk Cesarsko-Rossyjskich i Królewsko-Pruskich do miasta naszego (tu Gazety Berlińskie mieszczą obszerny opis tego wejścia, i radości mieszkańców, z iaką wybawicieli i ziomeków swoich przyjęli.) Przez zajęcie *Magdeburga* dostało się w moc Prusakom 841 dział, z których 405 metalowych, 32,000 sztuk broni ogniostey, kilka tysięcy szabel, 8,445 centuarów prochu, niezmierna ilość ammunicyi żelazney, zapasy żywności mogące wystarczyć na pięć miesięcy dla załogi 18,000 ludzi; magazyn mundurów, remonty &c. bardzo znaczney wartości. Powiększone i rozszerzone fortyfikacye z wielką pracą i kosztem. *Magdeburg* przez pięć miesięcy był obleżony, wiele wycieczek, które czyniła załoga, odparte były walecznością wojsk naszych, z tak wielką zawsze stratą nieprzyaciela, że taż załoga wynosząca z początku 30,000 ludzi, zmniejszyła się do 18,000. Pomyślnie i chwalebne wypadki powróciły tę twierdzę, w bardzo dobrym stanie będącą, pod berło dawnego Monarchy.

Po zajęciu *Magdeburga*, Jeneral *Tawenzien* przeniósł główną swoją kwaterę do *Hofgeismar*, gdzie się część korpusu iego armii znajduje.

HOLLANDYA.

Z *Hagi* 19go Maja. Na przedwczorayszem posiedzeniu Minister Finansów oświadczył Stanom Jeneralnym, iż dla zaspokojenia wszystkich wydatków Kraiowych w roku bieżącym brakować będzie 26ciu milionów złotych; dochody nie wynoszą więcej iak 38 i pół miliona, wydatki zaś nieuchronne na 63 i pół miliona złotych są wyliczone. Wydatki są w następnym rubrykach. 1) Lista Cywilna (to jest dochody Xiążęcia i Następcy Jego milion 600,000 złotych; 2) Departament Sekretarza Stanu, gdzie się mieszczą wydatki na zgromadzenie Stanów Jeneralnych i Rady Stanu, 339,581 złłch. 3) Departament spraw wewnętrznych, gdzie się mieszczą koszta na utrzymanie tam i grobel, 7,189,200 złotych. 4) Departament Finansów 22,500 złłch. 5) Departament Spraw wewnętrznych, 891,000 złotych. 6) Departament Marynarki 3,000,000 złotych. 7) Departament wojny 23,658,054 złotych. 8) Departament handlu i osad 3,000,000. 9) Nadzwyczajne wydatki 1,022,131 złotych.

SZWAYCARYA.

Na posiedzeniu Seymu Zurychskiego 8go Maja, czytane były odebrane od Ministrów Mocarstw Sprzymierzonych noty. 1) Nota odpowiednia, pod dniem 30go Kwietnia, zawiera przyrzeczenie wstawienia się do Mocarstw Sprzymierzonych względem żadanego przez Stany zburzenia warowni *Huningi*. Druga nota Ministrów pod tymże dniem zamyka podobnież zapewnienie względem złączenia kraiów *Walteliny*, *Wurm-su* i *Chiavenny* z kraiem *Gryzonow*. W teyże nocie jest zastrzeżono, że aby mające się zjednoczyć kraie mogły być pewnymi używania swoich politycznych przywilejów, potrzeba aby wprzód 19 Kantonow nadały sobie zupełny byt Konstytucyiny, którego ukończenie z wielu względów przyspieszone być powinno. Trzecia nota Ministrów pod tymże dniem tyczy się przyspieszonego i życzonego przez mieszkańców osadzenia kraiu *Mouthier-Grandval*, w Biskupstwie *Bazyleyskiem*, przez woyska Szwaycarskie. — Na wniesienie Kommissyi wojenney postanowiono uformowanie 6ciu batalionow, które się udadzą do kraiu *Gryzonow*, Biskupstwa *Bazyleyskiego*, i kraiu *Walezji*. Dziewięć batalionow rezerwowych mają być wystawione. Pan *Finsler*, naywyższy Kwatermistrz, podał Stanom rys Geograficzno-wojenny granic Szwaycarskich, który do Kommissyi dyplomatycznej odesłany został. — Seym roztrząsał ostatecznie nowy projekt Aktu Zjednoczenia w dniu 12, 13 i 14tym Maja, i naywiększa liczba artykułów, z warunkiem ratyfikacyi, znaczną większością głosow stwierdzoną została; niektórzy tylko Deputowani z *Bernu*, *Freyburga*, *Soloturny*, *Zugu* i *Unterwaldu*, którzy składają partya opozycyi projektowane artykuły zatrzymali do potwierdzenia swoich Rządow. — Dnia 13go czytane było w Zgromadzeniu pismo przywiezione przez Deputowanych z *Genewy* żądające przyłączenia tey Rzeczypospolitey do związku Szwaycarskiego i osadzenia jej woyskami Szwaycarskimi; które także do Dyplomatycznej Kommissyi odesłane zostało.

Gazety Berlińskie zawierają wiadomości pod d. 20tym Maja, iż dnia 16go zakończyło się roztrząsanie nowej Konstytucyi Szwaycarskiej, i tey projekt podany Zgromadzeniu, po różnych objaśnieniach, nakoniec przyjęty został. *Zurich* jest miejscem Zgromadzenia powszechnego Deputowanych z Kantonow. To Zgromadzenie zwykle zbierać się będzie każdego roku w dniu pierwszym Lipca, i może być wprawdzie zebrane na inném miejscu, lecz to miejsce nie będzie Stolicą Kantonu. Nadzwyczajne zebranie się Zgromadzenia nastąpić może albo za wezwaniem z *Zurichu*, albo też gdy pięć Kantonow nadzwyczajne zwołanie Zgromadzenia za potrzebne uznają. Na takich powszechnych zgromadzeniach każdy Kanton ma głos jeden. — Żądanie dotychczasowego Xięstwa *Neufszatelskiego*, aby ze Szwaycaryą połączone być mogło,

przyjęte zostało pod warunkiem, jeżeli Król Pruski da na to formalne swoje zezwolenie.

Genewa d. 17go Maja od woysk Austryackich opuszczona została i gwardya miejscowa zaięła strażę. — Francuska twierdza *Ecluse* miała być wysadzona na powietrze, już nawet miny przygotowane były, gdy dnia 15go rozkaz od Xięcia *Schwarzenberga* wstrzymał wykonanie tego zamysłu. Przeciwnie twierdza *Louis* z ziemią zrównana została. — Z twierdzy *Besfort* Austryacy wyprowadzili te tylko działa, które im w poprzednich wojnach od Francuzow zabrane, i do tey twierdzy sprowadzone były. — W *Bazylei* ku końcowi Maja spodziewają się przejazdu Cesarza *Franciszka* w powrocie jego do *Wiednia*.

Kanton *Gryzonski* kazał znowu osadzić, oderwane sobie w roku 1797 kraie: *Waltelinę*, Hrabstwo *Klewen* (*Kiawena*) i *Worms* (*Bormio*). Przyszło przy tey okoliczności do rozprawy z 180 żołnierzami *Włoskimi*, którzy w dwóch potyczkach mieli 6 rannonych, a 5 zabrano im w niewolę; poczem cofnąć się musieli. Dnia 7go przybyło 3,000 Austryakow do *Klewen*, a Dowódzca ich oświadczył: iż ma rozkaz zaiąć kraj ten iako należący do Królestwa *Włoskiego*, i że użycie siły, jeżeli *Gryzoncy* nie cofną się natychmiast. Okazano mu pismo, które Posłowie Sprzymierzonych Mocarstw w dniu 5 Kwietnia złożyli *Seymowi* w *Zurichu*, i w którym powiedziano: *Kilka Krajin oderwanych od Szwaycaryi powrócą znowu do niej, i będą iey częścią składaly*. Austryacki Dowódzca oświadczył: że w *Medyolanie* niewiedzą nic o tém piśmie, gdyż niewydanoby mu zapewne takiego rozkazu, który on iednak bezwarunkowo dopełnić musi, i iedynie nato tylko pozwolić może, ażeby 120 żołnierzy *Gryzonskich* pozostało na miejscu; reszta wyruszyła bezwzględnie.

WIADOMOSCI ROZMAITE.

Po mimo niezmiernych kontrybucyi, które *Bonaparte* na różne kraie nakładał, zostawił on ieszcze *Francyi* dług Narodowy, 1,400 milionów wynoszący.

— Festyn który Xiążę *Schwarzenberg* dawał w *St. Cloud* był bardzo okazały. Pomiedzy *Damami* widziano bardzo wiele *Angielek*. Cały zamek był przepysznie oświecony. Teatr przez naylepszych *Artystow* *Francuskich*, potem bal, znowu w innych salach wspaniała wieczerza, i znowu bal, zajmowały tę noc świetną.

— W *Hamburgu* dnia 21go Maja, zebrała się *Gielda*, na której odbywały się interesa pieniężne i wexlowe. Naywięcej kupowano wexlow na *Hollandyę* dla dostania stamtąd pieniędzy, które bank *Hambarski* zapomodzy można. — Trudno wystawić sobie iakie tu w czasie obleżenia działały się okropności, iakie spustoszenia, iakie zdzierstwa? Do tego ieszcze zarazliwe choroby powiększały klęski mieszkańców, których przeszło 10,000 zabraly.

— Donoszą z *Altony*, że Jenerał *Gerard* aresztował *Davosta*, i odesłał go do więzienia na przedmieście *Sgo Jerzego*. Król *Francuski* chce go oddać pod Sąd za popełnione gwałtowności.

— Minister Spraw wewnętrznych i religijny Xiążę *Montesquiou*, w dniu 13 Maja wydał pismo okolne do wszystkich *Arcy Biskupow* i *Biskupow Państwa*, ażeby na rozkaz Króla z powodu szczęśliwego jego powrotu do *Stolicy*, we wszystkich *Kościolach* odprawiły się modły publiczne. *Czas już*, wyrazy pisma, *aby opowiadanie Ewangelii wróciło się znowu do swojej świętej wolności; ażeby w Pralatach Francyi poznano następcow Bosuetow, Massyllonow, i t. d. którzy równie do Królów, iak do ludow mówili, i którzy równie tych iak owych, wzywali przed trybunał tego, który sądzi sądzących.*

— Dnia 21go Maja wieczorem o godzinie 7mej *A. Xiężna Marya Ludwika* wraz z synem i dworem swoim przybyła do *Schönbrunn*. — W *Wiedniu* twierdzono, iż wyszły już rozkazy wstrzymania zaciągów do woyska, i rozpущenia do domow milicyi, z czego wnoszono o bliskim podpisaniu pokoju.

— Port Genuński ogłoszony jest portem wolnym przez Anglików — Przy Królu Sardyńskim, który do Genui wylądował, znalazł się Poseł Rosyjski Xiąże Kozłowski.

— Donoszą z *Lubeki* pod dniem 26 Maja, że dnia 25go Xiąże Następca Szwedzki, odprowadzony przez Deputacyą Senatu, która mu aż do brzegu towarzyszyła, wsiadł na okręt w *Travemünde*: tamże wsiadł na okręty regiment Szwedzki *Royal*, inne zaś w innych portach na okręty wsadzone będą.

— Gazety Berlińskie donoszą, że podług najpóźniejszych z Włoch wiadomości, wiazd Oycy Sgo do Rzymu, był przeznaczony na dzień 10ty Maja.

— Gazeta Ryska donosi, że Oficer *Bonapartego*, który dowodził w *Torgau*, obwiniony został, iż tajemnie zatopił kazał 18,000 sztuk broni; stąd się odnawia pogłoska o ukrytych w teyże twierdzy wielkich skarbach: Oficer ten został pod aresztem do *Torgau* zawieszony, i Kommissarze z *Berlina* dla nowego śledzenia tey rzeczy wyprawieni.

— Dnia 22go Maja, Król Hiszpański miał odprawić uroczysty wiazd do *Madrytu*.

— Nieporozumienie między Anglią i Dworem *Brazylskim* ułatwione zostało, i w *Lizbonie* oczekiwano wkrótce przybycia Xięcia Regenta Portugalskiego.

— Gazety Londyńskie donoszą, że Xiąże Następca tronu Szwedzkiego, widząc się z Bonapartem w *Fontainebleau* czynił mu wyrzuty, iż on w *Sztokholmie* godził na odebranie mu życia.

— Też Gazety mówią o przyszłej Konstytucyi Francuskiej, twierdzą, iż ta wcale podobna będzie do Angielskiej.

— Dnia 17go Maja Król Francuski ze swoją Familią był na reprezentacyi Opery *Oedipa*. Tkliwe były przystosowania między *Antygoną* i Xiężną *Angouleme*, które publiczność w śród największych oklasków wskazywała. Mistrz baletów, *Gardel*, starał się wyrazić zjednoczenie wszystkich Europejskich narodów przez następne wprowadzenie i mieszanie ich Kraiowych tańców.

Wiadomość o wyspie Elbie.

Wyspa ta znaioma była w starożytności pod imieniem *Ilva*. Wirgil wspomina o niej w Księdze 10tey *Eneidy*.

Sexcentos illi dederat Populonia mater,
Expertos belli juvenes, ast *Ilva* trecentos
In ula inexhaustis Chalybum generosa metallis.
Prowadził sześćset młodzi *Populońskiej* roty:
Do których *Ilwa* mężów przydała mu trzysta;
A tych w stal mnogą ziemia przybrała oyczysta.

Wyspa ta leży dosyć blisko brzegów *Toskanii*, a od *Korsyki* jest tylko o 13 godzin żeglugi oddalona. Kształt jej podobny jest do równo-bocznego trójkąta, z licznymi wcięciami w brzegach, które z tego powodu do 13 mil Niemieckich w obwodzie wynoszą. Zbiór zboża nie wystarcza na potrzeby mieszkańców, ale za to winobranie bywa obfite. Wino zbierane na *Elbie* jest wyborne i wysyłane bywa aż do *Rzymu*. Drzewa mało i same tylko są zarośle, składające się najwięcej z bukszpanu i rozmarynu, łądaje się jednak pięknie na tey wyspie Indyjskie figowe drzewo, które dochodzi do 20 stop wysokości, cały rok jest zielone, i przynęca do siebie robaczki koszenili; brzęgi obfitują w mnóstwo wybornych ryb. Nie ma wprawdzie na wyspie żadney rzeki, ale za to bardzo wiele źródeł, które nawet w lecie obfitują w wodę; znajdują się nawet między niemi mineralne. Najgłówniejszym płodem wyspy jest żelazo, co do dobroci wyrównyujące Szwedzkiemu i Syberyjskiemu, a w które wyspa bardzo obficie. Dla braku drzewa ruda nie może być jednak na miejscu topioną, lecz wysyłana bywa do *Korsyki* i do *Genui*. Gornictwo, handel surowemi płodami i pięknym marmurem, któ-

ry się tu kopie, jest wyłącznym zatrudnieniem mieszkańców. Nie mają oni wyobrażenia o rękodzielniach i mało ich też potrzebują; są bowiem bardzo bliscy pierwszego stanu przyrodzenia, a nawet same kobiety nie znają wcale przepychu w ubiorze. Odzież ich składa się z białego kaftanika, z krótkiey spodniczki z czerwoney lub niebieskiey materyi, i z czarnego słomianego kapelusza z kunsztownym kwiatkiem. Małe złote zauszniczki, a już najwięcej złoty łańcuch na szyi, są całym zbytkiem w ich ubiorze. Mężczyźni i kobiety są średniey postaci, budowa ich jest mocna, mają czarny włos, spójrzenie żywe, i płęć smagłą. Mężczyźni są dobrzy marynarze i dobrzy strzelcy, i wiele w tém powołaniu trudów znosić mogą. Są odważni, przywiązani do swey oyczyzny, łagodni (nie znane są u nich sztylety), gościnni, lecz jak łatwo sobie można wnosić z ich stopnia cywilizacyi, nieoświeceni i zabobonni. Mówią z prosta po *Toskańsku*, a mieszkania ich są niskie, lecz bardzo ochędźne. Ogół ludności wyspy wynosił w roku 1778 8000 dusz, teraz zaś pomnożyła się do 11,300. *Porto Ferajo* jest najważniejszým miejscem na wyspie: ma 5000 mieszkańców, jest dobrze zabudowane i umocnione, a do portu jego największe okręty zawijać mogą. Drugie miasto *Porto Longone* ma twierdzę, której dla jej położenia na skale dobyć prawie nie można, liczy 1000 mieszkańców, a posada *Rio*, gdzie są kopalnie, ma ich może do 800. Oprócz żelaza znajduje się także miedz, a nawet nieco złota i srebra. Dnia 28go Marca, 1811 roku, Król Neapolitański jako ówczasowy Pan wyspy *Elby*, odstąpił jej Francyi.

— Gazety Londyńskie donoszą, że mieszkańcy *Elby* ze smutkiem i niechęcią przyjęli *Bonapartego*: że tych ludzi prostych i spokojnych przeraził widok człowieka, który klęskami i spustoszeniem napełnił ziemię; że jeden starzec wyraził w mowie swojej uczucia *Elbianów*, przydając, „że nie mogą sobie wystawić, jak można chceć przeciągać życie, kiedy to jest hańbą, a śmierć jedynem przed niestawą schronieniem.

PODRAD

1 Kommissya Wileńskiego Prowiantzkiego Depo, wzywa żądających podjąć się dostarczenia do różnych magazynów Wileńskiej Gubernii, Mąki, Krup i Owsa, na termina, następującego miesiąca Czerwca, 1szy 8go, 2gi 12go, a ostatni 16go dnia — na które termina życzący sobie, stawić się zechcą z prawnymi kaucyami do Wileńskiej Izby Skarbowey, gdzie im ilość potrzebowana i kondycye objawione będą. Dnia 29go Maja 1814.

Siódmej klasy Bestiuzew Rumin.

W E Z W A N I E.

2. W pierwszych dniach Marca roku terażniejszego 1814 W. JP. Wincenty Adama syn Niewczasowski odstawny Kapitan wojsk Rosyjskich, Adwokat Pttu Newelskiego więcej trzydziestoletnią swą pracą, zasłużony Obywatelom w tym Powiecie, życ przestał — Który testamentem swym mnie niżey piszącego się oznaczył do pozostałego po nim w Newelskim Powiecie majątku za Opiekuna — Daię wiedzieć familiom *W.W. Mitkiewiczow, Gaiewskich i Klimaszewskich* w Guberniach Wileńskiej, Mińskiej i Grodzieńskiej, w których familiach siostry nieboszczyka Niewczasowskiego, jak widno z listów pozostałych, były w zamęściu — żeby w ciągu terażniejszego 1814 roku do Miasta *Newla* Gubernii Witebskiej jawili się, jako Sukcessorowie z prawnymi dowodami dla przyięcia sukcesyi w nieruchomym majątku i na Obligacjach pozostałych — gdyż po upłynieniu tego roku za nieiawieniem się Sukcessorow, wola testamentu w innym względzie będzie dopełniona, nie pomniąc Sukcessorow — Opiekun *Leon Krupienicz Chorąży* Powiatu *Newelskiego*.